



ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΗΘΙΚΗ

Ενότητα 10: Φιλοσοφική Συμβουλευτική

Παρούσης Μιχαήλ

Τμήμα Φιλοσοφίας

ΑΝΟΙΚΤΑ ακαδημαϊκά
μαθήματα **ΠΠ**

Σκοπός ενότητας

Θα εξετάσουμε πώς θα μπορούσαμε να αντιμετωπίσουμε βιοτικές καταστάσεις μέσα από τον κλάδο της φιλοσοφικής συμβουλευτικής.

1.Η φιλοσοφία ως τρόπος ζωής

Πώς, δηλαδή, η φιλοσοφία μπορεί να οριστεί ως τρόπος ζωής και να διαχυθεί στον κοινωνικό χώρο; Ο Σωκράτης ήταν ο φιλόσοφος που ζούσε τη φιλοσοφία στην καθημερινότητά του. Δεν ήταν, η φιλοσοφία κάτι έξω από την κοινωνική ζωή του, κάτι σαν ιδιαίτερη απασχόληση. Η φιλοσοφία μπορεί να ενταχθεί στην καθημερινότητά μας μέσω της Ηθικής. Η Ηθική είναι πολύ κοντά στην πραγματικότητα και στη ζωή.

2.Φιλοσοφική Συμβουλευτική

Η Φιλοσοφική Συμβουλευτική είναι το επάγγελμα εκείνο με το οποίο κάποιος ο οποίος περνάει μια δύσκολη κατάσταση στη ζωή του, προσφεύγει σε έναν εξειδικευμένο φιλόσοφο, ο οποίος του ανοίγει τη δυνατότητα να προσεγγίζει κάποιο φιλοσοφικό σύστημα, φιλοσοφική πρόταση, φιλοσοφικό λόγο, ο οποίος θα τον στηρίξει και θα τον βοηθήσει. Η Συμβουλευτική Φιλοσοφία μπορεί να βοηθήσει έναν άνθρωπο προβληματισμένο και όχι ένα ψυχοπαθή.

3.Συμβουλευτικές επιστήμες για τον άνθρωπο

Θα μπορούσε να είναι η Θεολογία. Πολλοί από εμάς καταφεύγουν σε έναν ιερέα, σε έναν εξομολογητή, στην Εκκλησία εν γένει για να λύσουμε κάποια προσωπικά προβλήματα. Αλλά τα τρία κυρίως επιστημολογικά σημεία που μπορούμε να κοιτάξουμε είναι η Ψυχιατρική, Ψυχολογία και Φιλοσοφία. Η Ψυχολογία όταν είναι συμβουλευτική μπορεί να υποκατασταθεί με μία Συμβουλευτική Φιλοσοφία.

4. Η περίπτωση του Μπάρι

Ο Μπάρι είναι πάνω από 19 χρόνια παντρεμένος με τη γυναίκα του και είναι περήφανος που είναι ένας καλός πατέρας και σύζυγος, προσφέροντας μια άνετη ζωή στην οικογένειά του. Την ίδια στιγμή χάνει τη δουλειά του και επιστρέφοντας στο σπίτι βρίσκει τη γυναίκα του με τον καλύτερό του φίλο. Εκείνη τη στιγμή ένας κόσμος καταρρέει γι' αυτόν τον άνθρωπο. Η οικογένειά του παύει να υφίσταται πάνω στη βάση στην οποία υπήρχε. Πολλοί θα έλεγαν ότι θα ήταν δικαιολογημένος να τους σκοτώσει εκείνη τη στιγμή. Όμως εκείνος προσπαθεί να βρει μια δίκαιη λύση. Το κίνητρό του να μην τους σκοτώσει είναι χριστιανικό. Πιστεύει ότι εμείς δεν είμαστε κριτές των άλλων αλλά υπάρχει ο θεός για να μπορέσει να αποδώσει δικαιοσύνη. Ωστόσο, κατέφυγε και στη Φιλοσοφία για να τον καθοδηγήσει.

5. Καθοδήγηση Συμβουλευτικής Φιλοσοφίας

Κανείς δεν καταφεύγει στην Συμβουλευτική Φιλοσοφία αν το πρόβλημα που έχει δεν είναι οξύ. Και όσο πιο πολύ οξύ είναι το πρόβλημα τόσο πιο πολύ οξύνους πρέπει να είναι και η απάντηση και η καθοδήγηση που θα δώσει ένας φιλόσοφος σε έναν άνθρωπο που του ζητάει βοήθεια. Ουσιαστικά, ζητάει βοήθεια από τη φιλοσοφία εν γένει. Ο φιλοσοφικός σύμβουλος είναι αυτός που εκπροσωπεί τη φιλοσοφία. Σε κάθε περίπτωση προβληματισμένου ανθρώπου, ο φιλόσοφος θα πρέπει να παράσχει και την κατάλληλη «θεραπευτική αγωγή», την οποία θα την ψάξει μέσα στα φιλοσοφικά ρεύματα. Για παράδειγμα, στην περίπτωση του Μπάρι ο Συμβουλευτικός Φιλόσοφος διέγινωσε ότι το κατάλληλο ρεύμα που πρέπει να ακολουθήσει ο Μπάρι είναι αυτό του υπαρξισμού του Σάρτρ. Έτσι, θα μπορέσει αυτός ο άνθρωπος να διαχειριστεί μέσα από τη λογική του το πάθος του. Τα συναισθήματα και οι παρορμήσεις είναι πάθη αλλά η φιλοσοφία είναι Ορθός Λόγος. Η Φιλοσοφική Συμβουλευτική δεν αίρει την πίστη και τον προσανατολισμό κάποιου. Η καθοδήγηση έχει να κάνει με το πώς αντιλαμβανόμαστε και διαχειριζόμαστε τον εαυτό μας.

6. Φιλοσοφία Υπαρξισμού

Τη γνωρίζουμε σε επίπεδο φιλοσοφικό από τον Σάρτρ και σε επίπεδο φιλοσοφικής λογοτεχνίας από τον Καμύ. Η ευθύνη που έχει κανείς συνδέεται με την ελευθερία. Η ελευθερία στον

υπαρξισμό είναι να θεραπεύσουμε μια κατάρα, η οποία είναι ότι είμαστε ριγμένοι σε ένα κόσμο χωρίς να έχουμε κάνει τίποτα γι' αυτό. Δηλαδή, είμαστε εδώ χωρίς να το έχουμε προκαλέσει εμείς και χωρίς να ξέρουμε τον λόγο. Αυτή είναι η κατάρα μας, δηλαδή είναι κάτι το αρνητικό η ύπαρξη. Έχουμε όμως την ελευθερία να πάρουμε την ευθύνη να διαμορφώσουμε τη ζωή μας. Αυτή είναι η ηθική της ευθύνης και της πρωτοβουλίας. Ο υπαρξισμός στηρίζεται στην πρωτοβουλία, στην πεποίθηση ότι ο καθένας από εμάς είναι πλήρως υπεύθυνος για όλο τον κόσμο. Στη περίπτωση του Μπάρτι, ο υπαρξισμός του δίνει την ελευθερία και την ευθύνη να ξεφύγει από τη μιζέρια της κατάστασής του, να τον κάνει πιο ισχυρό, να τον δυναμώσει. Ο υπαρξισμός είναι μια τάση που στηρίζεται πάνω σε δυνατούς και ελεύθερους ανθρώπους. Όταν κάποιος νιώσει ισχυρός με τον εαυτό του χάνει και την εξάρτηση με τους άλλους ανθρώπους και καταστάσεις. Η φιλοσοφία σε κάνει να νιώσεις την υποκειμενικότητά σου.

7.Οκτώ τρόποι με τους οποίους η φιλοσοφία μπορεί να αλλάξει τη ζωή μας

1.Η φιλοσοφία μπορεί να θεραπεύσει: Δηλαδή, να επιβάλλεται η Λογική στο πάθος, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι αναιρούμε τα πάθη μας. Ο άνθρωπος είναι σύνθετο όν και έχει και συναισθήματα και λογική, απλά πρέπει να βρίσκονται σε ισορροπία μεταξύ τους.

2.Να προσφέρει ευημερία/ άνεση: Όλη η ουσία της Φιλοσοφίας είναι η ευημερία.

3. Να προσφέρει επιτυχία. Η επιτυχία έχει μια ροπή προς την πραγμάτωση της ανθρώπινης τελειότητας.

4.Η χειραφέτηση του ανθρώπου: Έχει να κάνει με όλο το σύστημα του Διαφωτισμού. Ο άνθρωπος αρχίζει να συλλογίζεται μόνος του, για να ξεφύγει από την ανωριμότητα, για την οποία ευθύνεται ο ίδιος, λέει ο Κάντ. Ευθύνεται ο ίδιος γιατί πάντοτε ζητάει καθοδήγηση. Ποτέ δε σκέφτεται μόνος του. Η χειραφέτηση συσχετίζεται με την επέκταση των προσωπικών μας ορίων.

5.Αφύπνιση: Η Φιλοσοφία κάνει τον άνθρωπο να ανακαλύψει αυτά που ήδη υπάρχουν, δεν του δίνει κάτι καινούριο. Ενεργοποιεί παθητικές δυνάμεις και τις κάνει να ενεργούν θετικά πάνω στην ίδια μας τη ζωή.

6.Θετικά βιοτικά αποτελέσματα: Η μεγάλη διαφωνία της Συμβουλευτικής Φιλοσοφίας είναι το να είναι η Φιλοσοφία μόνο θεωρία. Εάν μπορέσουμε ένα υποκείμενο να το αφυπνίσουμε, να του δείξουμε ότι δεν έχει όρια, τότε το υποκείμενο αυτό θα μπορεί να έχει και θετικά βιοτικά αποτελέσματα. Εάν δεν έχει τέτοιο αποτέλεσμα η Φιλοσοφική Συμβουλευτική, τότε δεν έχει και λόγο ύπαρξης.

7.Ο εξαγνισμός/εξευγενισμός της σκέψης

8.Ενστάλλαξη πίστης στη ζωή

Στη συνείδηση ενός φιλόσοφου συμβούλου θα πρέπει να υπάρχουν τα παραπάνω οκτώ σημεία έτσι ώστε συνειδητά να οδηγεί τον άλλο σε αυτά τα αποτελέσματα.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Πατρών, Παρούσης Μιχαήλ 2015. «Εφαρμοσμένη Ηθική. Φιλοσοφική Συμβουλευτική». Έκδοση: 1.0. Πάτρα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <https://eclass.upatras.gr/courses/PHIL1898/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».



[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως Μη Εμπορική ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Πατρών» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.



